

TÜRK KELİMESİ ve İSLAM ÖNCESİ TÜRKLERDE İNANÇ ve NEBİ TÜRK – TÜRÖK – TÜRÜK

Ülkemizde yaşadığımız sosyal bir sorun Türk kelimesinin algılanışı beni yıllardır rahatsız etmiştir. Bir kesim Türk, Türklük kelimelerini önemli bir milli bir aidiyet olarak ortaya koyarken, bazı kesimler Türk kelimesini kullanmaktan imtina etmektedir. Nedeni herkesçe malum olan “ırki (!)” temelli bir anlam yüklendiği için. İçine sinmediği halde kullanmak zorunda veya kullananlara karşı katlanmak zorunda olanlar olduğu gibi, direk karşı olanlar veya Türk kelimesine savaş açanlar da mevcut. Türk kelimesi yerine “ümme” kavramını tercih edenler, ille milli kimlik olacaksa Osmanlılık’ı öne sürenlerin mücadelesi maalesef günümüzde de devam ediyor.

Ülkemizde sadece Türkler yaşamıyor, başka etnik unsurlar da var diyerek etnik kökenleri sayarak Türk kelimesini tamamen etnik temel üzerine oturtanlar da mevcut ki; genel anlamda bu temel üzerine oturtanlar çoğunluktadır. Milli kimliğimiz Türk kelimesinin birleştiriciliği tezi veya ayırıcı tezi arasındaki çatışma devam etmektedir.

Gerçekten Türk kelimesi “ırki (!)” temelli bir sözcük müdür? Bu sözcüğü millet olarak kullanmanın dinimiz İslam açısından bir sakıncası var mıdır? Bu sorulara yanıt aramaya çalıştım. Ortaya koyduğum tezde İslam dinimiz konusunda başkanlığını Sayın Prof. Dr. Abdülaziz Bayındır’ın yaptığı Süleymaniye Vakfı İlimi araştırmalarını, Türk tarihi konusunda ise merhum Prof.Dr. Sayın Kazım Mirşan’ı referans aldım. Sebebi her iki hocamızın çalışmaları duygusal olmayan, rivayetler, efsaneler, destanlar üzerine değil belgelere dayalı olmasıdır. Dini konularda Sayın Bayındır ve araştırmalarını sürdürdüğü ilim ekibi Kur’an ve hadisi, tarihi konularda Sayın Mirşan bitik taşları yani asli kaynakları referans alıyor, alanlarındaki başka kaynakları ise asli kaynakla test ediyorlar. Hata oranı oldukça düşük. Hatta Sayın Bayındır ve ilim ekibi hadisleri de Kur’an’ la test ederek sahil veya uydurulmuş olanları ayıklamak gibi ciddi bir çalışmayı ortaya koyuyorlar. Yani bilimsel.

Konumuz Türk kelimesi olduğuna göre öncelikle Türk kelimesini kökenbilim (etimoloji) alanında ele almak gerekiyor.

Türk sözcüğüne birçok kaynakta (Divan-ü Lügatüt Türk, Kutadgu Bilig vs) değişik anlamlar yüklenmişse de özellikle Sayın Kazım MİRŞAN’ın bitik taşlardan yola çıkarak bütüncül perspektifle ortaya koyduğu anlam akla daha uygundur.

TÜRÜK, başta dil yapısı olmak üzere, kültür ve uygarlık alanlarında ortak değerler sergileyen bir ulusa verilen addır. Peki bu ortak değerler nedir? Nasıl bir kaynaktan beslenmiştir.

Türk deyimi türlü Türk boylarının ortak adı olmak üzere, Urkun yazıtlarında T-Ü-R-Ü-K şeklinde, runik harflerle yazılarak kullanılmış bulunuyor. Bu sözcüğün en sonundaki “ÜK” tamgası “ÖK” tamgasının değişik bir şekli olarak yazılmaktadır. T-Ü-R sözünü ise boy adlarından TÜRGİS, TÜRİS sözlerinde ve “türleri” anlamında olan TÜRGİ deyiminde de görmekteyiz. Örneğin, TÜRGİ AYIRĞUN KÖL (türleri ayıran göl) Hazar Denizi.

Buna göre, TÜRÜK adının etimolojisini TÜR-ÖK şeklinde yorumlayabiliriz. Bu da bize “Rab türü” anlamını vermektedir. Urkun yazıtlarında geçen ÖKÜK TÜRÜK (Rabbani Türk) deyimi de bu yorumumuzu onaylamaktadır.

Kaşgarlı Mahmut:

Türk kuyaş idi – güneş güçlü idi,

Türk üzüm idi – üzümler olgun idi,

Türk yiğit – cesur yiğit

Dizelerinde ""türk" sözünü: "kuvvetli", "olgun", "cesur" anlamlarında kullanılmıştır. Elbette Rab türü kuvvetli, olgun ve cesur olacaktır. Zaten eski Türkler kendilerinin uzaydan geldiklerini ve çok başarılı olduklarını söylüyorlar.

Yoluğ Tigin (Saray tarihçisi), Türklerin aslının OK olduğunu söylüyor:

"OK-UDURUKIN YIŞ ile TEMİR KAPIĞ arasında OK asıllı ÖKÜK TÜRÜK (Rabbani Türk), eğitilerek, anca oturmakta imiş."

Türk kelimesi konusunda Ziya Gökalp "Türk sözünü dini bir kavramdır." demiştir.

(Mirşan 1999, Erken Türk devletleri ve Türk-Bil, s.7,8,9)

Kozmozdan geldikleri inancını taşıyan Ön-Türklerin kendilerini TÜRÜK diye adlandırmaları doğaldır. Bu sözcükle kendilerinin Allah'ın yarattığına, Allah'tan geldiklerine inanmanın ifadesi TÜR-ÖK, TÜR-ÜK olmalıdır. Yani "Rabbani tür." ÖK sözcüğü SAHİP, RAB anlamına gelmektedir. Bugün Türkiye Türkçesinde de kullanılmaktadır. ÖK-SÜZ, yani sahipsiz, ÖK-KEŞ, sahibine, Rabbine bağlı

Sonuç olarak TÜRÖK-TÜRÜK-TÜRK sözcüğü etnik temelli değil, inanç temelli bir sözcüktür.

Sayın Mirşan'ın anlamlandırdığı Türk kelimesi okullarda okutulmuş olsaydı, Türkiye'de art niyetliler dışında Türk kelimesinden rahatsız olacak kimse olmazdı.

"TÜR" : Tür kelimesi, bugün birçok Türkçe lehçede kullanıldığı gibi, çeşit, nevi, tür anlamlarında kullanılır.

"ÖK : Rab demektir. Kutadgu Bilig' de Yusuf Has Hacib bu kelimeyi kullanmaktadır:

"İlahi sen, ök sen tözü yarlıka." Yani, "İlah sensin, Rab sensin hepimizi bağışla." ÖK kelimesi günümüz Türkçesinde de kullanılmaktadır.

Atalarımızın bıraktığı tüm bitik taşlarda "ÖK (Rab)", "TENGRİ (Yaratan)", "ALAPA (Allah)" sözcüklerini sıkça görmekteyiz. Yani yaşam biçimlerini, savaşlarını, barışlarını, adalet anlayışını, yönetim biçimlerini hep inanç merkezli ve Tanrı'ya yakın olmak, O'nun razı olması biçiminde şekillendirmişlerdir. "Böyle geçirilen dünya hayatında şereflenenler, cennete de gidecektir", inancı hâkimdir. Bundan dolayı, irki övünçler yerine, Tanrı'ya göre yaşamının övünçlü olacağı bir din olarak yaşatılmaya çalışılmıştır.

Türk-Türk kelimesinin, M.Ö.879 yılında İstemi Kağan'ın kurduğu TÜRÜK-BİL (Türk devleti) ile kullanılmaya başlandığını görüyoruz. Yani bu ismi ilk kullanan M.Ö.889 tarihinde doğan M.Ö.772 yılında ölen İstemi Kağan'dır.

"İÇÜÜM APAM BUUMIN KAGAN İSTEMİ – Allah'ın neslime kağanlar kağanı İstemi (iradesi). (Mirşan K. 1991, Bobollar, s.61)

"AL-ESİS ULUS – Allah'a inanan ulusun (Mirşan K. 1991; Bobollar, s.51)

“ÖZE KÖK TENGRİ ASRA YAĞIZ YİR KILINTUGDA – Sahip Tanrı gök yaradılışı ağırlığında, yer kılınca (yaratılınca)

İKİN ARA KİŞİ OGLI (IID2) KILINMIŞ – ikisi arasında kişiöğlü kılınmış

KİŞİ OGLINTA ÖZE İÇÜM APAM – Kişioğlü üzerinde Allah’ımın

BUUMIN KAGAN İSTEMİ KAGAN OLURMUŞ – neslimin kağanı İstemi (iradesi) Kağan oturmuş.

OLURUPAN (IID3) TÜRÜK BUDUNUNG İLİN TÖRÜSİN – oturunca Türk Milletinin, halkının anayasasını

TUTABİRMİŞ İTİ BİRMİŞ – yasayıvermiş, yürütüvermiş.

İKİN ARA (ID3) İDİ OK-USUZ ÖKÜK TÜRÜK – bu ikisi arasında OK asıllı İMANLI TÜRK

(İG) İTİ ANÇA OLURUR ERMİŞ³ – eğitilerek anca oluşmakta imiş.

BİLGE KAGAN ERMİŞ ALP KAGAN ERMİŞ – devletin hakanı imiş, alp kağan imiş

BUYURIKI YİME BUDUNI YİME TÜZ ERMİŞ – buyrukları buna göre devleti içinmiş doğru imiş erinç

ANI ÜÇÜN İLİG ANÇA TUTMIŞ ERİNÇ – onun için devleti anca yönetmiş erinç

ÖZİ ANÇA (ID4) KERKEK BOLMIŞ – kendisi bu şekilde gerekli olmuş.

(Mirşan K. 2008, Bolbollar s.3)

Bu örnekleri çoğaltabiliriz. Bu yazıtlardan da anlaşıldığı gibi, Tanrı’ya yakın, cennete gidebilmek için, iyi hatırlanan kişi olmak önemlidir. Bunun için de kendisinden ziyade, halk(lar)ı için, insanlık için Tanrı’ya göre iyi, başarılı işler yapmalıdır, inancı hakim unsurdur.

Türklerin bir kısmı kendilerini OK, diğer bir kısmı ise ON diye adlandırmışlardır. ON-OK BUDUNIĞ, ON-OK milleti. OĞUZ kavramına gelince; öbür dünyaya geçmek için gerekli şartları gerçekleştirmiş olan kişi demektir. Yani salt bir kişi adı değildir. OĞUZ olmuş kişi, yani cennete gitme başarısını kazanmış kişidir.

OK, ON ve OĞUZ kavramları inanç temelli kavramlar olup, Türklerin kendilerini ifade ederken kullandıklarını görüyoruz.

Türük (Türk) sözcüğü inanç temelli, imanı ifade eden sözcük olması sebebiyle İstemi Kağan tarafından millet adı olarak konulmuştur. M.Ö.879’da kurduğu devletin adına irki bir ad koymak yerine, TÜR-ÖK(ÜK) demeyi ve Türük devletinin altındaki tüm boylara Türük adını uygun görmüştür. Türük-Bil devleti 5 hanedanlık dönemi geçirerek M.S. 580 yılına kadar ayakta kalmış ve 1459 yıllık zaman dilimi içinde Türük imanını yaşamaya çalışmışlar, Türük imanının yasasına ise İÇÜM APAM TÖRÜSİ, yani Allah’ın yasası demişlerdir. (Kazım Mirşan)

Türkler, ırkçılık yapmamışlar, ırk üstünlüğüne dayalı kaygılar taşımamışlardır. Daima inanç değerlerini, tek Tanrı inancını ve Tanrı merkezli bir yaşamı tercih etmiş ve şekillendirmişlerdir. Bundan dolayı, Türk (Türük) sözcüğü, bir ırkın karşılığı olarak kullanılmamıştır.

Türk, Türök, Türük kelimesi özetle “kendisini Allah’ın yarattığına inanan” olarak kullandıklarını belirttik. İnanç temelli olan Türk sözcüğü İslam öncesi Türkler için fiille ortaya konduğu sürece bir değer olmuştur. Bu yoldan çıkıldığında görüyoruz ki, kağanlar Türk imanının terk edilmesini savaş sebebi saymış, Türk imanının yok olmaması için savaşmışlardır.

BİR OĞUŞ ALAPA: Bir olan Allah.

TÜRÖK – TÜRÜK – “TÜRK: Allah’tan geldiğine inanan. Sahipli tür, Rabhani millet (Bütün yazıtlarda).

ÖKÜK TÜRÜK: İmanlı Türk. (Urkun yazıtları)

TENGRİKİN: Tanrı mutabakatı. (Alp-Erin bitik taşı)

İÇÜM APAM TÖRÜSİ: Allah'ın yasası. (Bilge Atung Ukuk bitik taşı)

ÖĞİS: Nebi (Peygamber), nam sahibi, hükümdar, lider. İstemi Kağan için kullanılmıştır. (3.Uygur yazıtı – Kül-Tigin abidesi)

TENGRİ UYĞUR KAĞAN: Tanrı'ya uyumlu kağan (Kara Balğasun Bitik taşı)

İslam öncesi Türklerin dünya görüşü, yaşam biçimleri, sosyal ilişkileri, savaşlarının sebepleri anlıyoruz ki hep inanç temelli. Türk yasasını Tanrı'nın rızasına göre kurgulamış. Ya da şöyle diyebiliriz. Türklere de bir nebi (peygamber) geldi ve onun bıraktığı Allah'ın hükümlerini yürütmeye çalıştılar ki, İstemi Kağan'ın nebi (ÖĞİS-peygamber) olduğu da bitik taşlarda bahis olunuyor. Örneğin;

“TÜRÜK-BİL (Türk devleti) hakkında geniş bilgi verdiği tahmin olunabilen, ancak kırık ve silik durumda olduğundan okunamayan bir yazıtımızda Kara Balğasun bitik taşıdır. Bu yazıtın başlığı şu şekilde okunmaktadır.”

BU TENRİKİN TENGRİDE KUT BOLMIŞ ALP BİLGE TENGRİ UYIĞUR KAĞANING BİTİĞİ – Bu, Tanrı mutabakatının Tanrı' da başarılı olmuş, kahraman devletin Tanrı'ya uyumlu kağanının yazısı.

Yoluğ Tigin yazıtının başlangıcı ile Kara Balğasun yazıtının Çince kısmının başlangıcı birbirine çok benzemektedir, bu yazıtta İstemi Kağan' ın özelliğinden bahsetmektedir.

Üçüncü Uygur yazıtının Çince metninin tercümesi İstemi Kağan hakkındadır:

“İşitildiğine göre, gök ile yer birbirlerinden ayrılıp, güneş ve ay feyzini saçmaya başlayınca, Tanrı'dan buyruk alan bir oymak başı (Yani İÇÜM APAM BUUMIN KAĞAN İSTEMİ) bütün dünyayı kendi çevresinde alakalandırıyor, fazileti ile kamaştırıcı şekilde ışıklandırıyor ve dört bucaktan ona sığınıyorlar. Onun için dönüyorlardı.

İç ve dışta selameti teminden sonra, dağ ile ırmak ortasında (İdil-Oral) payitaht kurdu. Kutluk Boyla'nın babası (İstemi) Hu-Su zamanında iken, bütün satvetini Kuzey köşeye (Ötüken-Yış) göç ettirdi ve payitahtı Orhun Ovasında kurdu. Dirayeti ile yurdunu iyi idare etti ve böylece yıllar sürdü. Oğlu (Kutlug Kağan) onun yerine geçti (Oğlı ta kağan bolmuş erinç).

O yaratılıştan atılğan ve başarıcı idi. Bütün oymaklar kendi dilekleriyle ona bağlanıyorlardı...

Ön Türklerin ilk hanlar hanı olmuş olan İstemi Kağan'a, büyük Türk kumandanı ve tarihçisi ÖNGRE BINGA BAŞI “TENGRİDE BOLMUŞ İL İTMİŞ BİLGE KAĞAN - Tanrı'da var olmuş (Yaratılmış), halkı kalkındırmış, devletin kağanı” ve Alp-Erin ise “İÇÜMİZ APAMIZ UYUMI KAĞAN – Allah'ımıza uyumlu kağan” demektedir. (Mirşan, K. 1991: Bolbollar, s.16)

M.S.506-568 yıllarında Kül-Tigin AT-OY BİL savaşında savaşı şöyle kazandığını ifade ediyor:

KÜL-TİĞİN ÖG-USUZ AKIN BİNİP, AT-UKUZ ERİN SANÇDI - Kül-Tigin, peygamber akınıyla hücum yaparak, At-Ukuz askerlerini sançtı.

Türük-Bil'i (Türk devletini) Oğuzların memleketinden gelen ve Bir olan Allah'ın (Bir Oğuş Al-Apa'nın) peygamberi (Öğis İstemi Kağan) kurmuştur. Kül-Tigin oğuzlarla savaşında, Allah'ın ÖĞİSİ (Nebi) İstemi Kağan ve Allah'ın kozmik askerlerinin yardımı olacağını dayanak gösterip oğuz ordusunu korkutarak en kötü anda savaş kazanmıştır. Bu haberi karşı orduya duyurarak zafere ulaşmış. Bu dayanağı, yöntemi Kangım Türük

Bilge Kağan(2)' de kullanmıştır. Çünkü istemi Kağan'ın Oğuz olduğunu biliyorlardı ve Oğuzlara karşı bu stratejiyi kullandılar.

Yani her şey inanç temelli ve Tanrı merkezli.

Dr. M.Aurel Stein tarafından içki Türkistan'ın Tun-Huang kenti Bin Buda mağaralarında bulunmuş olan IRAK BİTİG (Uzaklıklar Yazılımı), erken çağ Türk tarihini kapsayan 104 sahifelik el yazması kitap urkunca (Göktürkçe[!]) yazılmıştır. 8x13,6 cm'lik ebatlardaki sarı renkli sahifelere tarih, coğrafya, devlet yönetimi, din, ahlak, astrofizik, felsefe ve sosyoloji alanında bilmece tarzında yazılmış çok ilginç bir eser. Kitap M.Ö. 522 yılında yazılmıştır. Bu eser, British Library'de OR 8218/161 manuscript numarasıyla muhafaza edilmektedir. Sayın Kazım Mirşan'a, 16.03.2007 tarihinde baskı izni verilmiştir.

Bu eserden bazı alıntılar yapacağım.

**AL-ESİS ULUS KUTU UYULUP – Allah'a inanan aynı türden topluluğun, mukaddesatında toplanıp
YİTİNÇ AY, İRİM OZ ARA – yedinci ayında sömürgeciler arasında
AT-ATAL EKİN İL – nam kazanan halkın (Türkler)
UŞ-ED ÖKÜG İL – hükümdarın halkı olarak
ONÇ AT-URIKIN AT BİZ – nam salanlarız
TÜRGİS SÜ ÖK-USU ERE – Türgis ordusunu bertaraf ederek,
AT-ÖG ÖZ-UÇI OYUK İR – büyük hükümdarlığın liderliğine kattığı askerleriz**

Metin, Türük-Bil (Türk devleti)'in Hoytı Tamır gündeliklerinde kayıtlı kuruluş yıllarını dile getiriyor. Yani M.Ö. 01.07.879 Yılan yılı (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.19)

**OĞLIN KÖK ÖK – Vekilin gök Rabbına,
TEZKİN BOLTI – bulunduğu yerden ayrıldı
UÇU KETİNG – uçarak (cennete) gitmesi
KUTLUĞ BOLZUN, TİR – kutlu olsun denmektedir.
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz
EDGÜ OL – olumludur.**

Metnimiz, “uçmuş olan vekilimizin Tanrı'ya kavuşmak üzere, ayrılmış olması (ölmesi) hepimiz için kutlu olsun” denmektedir.

Yukarıda OĞLI kelimesi halkın temsilcisi anlamındadır, babasının oğlu anlamında değil. Aynı deyim ve anlam talas yazıtlarında da geçmektedir. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.22-23)

**BİR TABILKU YÜZ BOLTI – Bir keşif yüz oldu.
YÜZ TABILKU MİNG BOLTI – Yüz keşif bin oldu.
MİNG TABILKU TÜMEN BOLTI, TİR – Bin keşif on bin oldu, denmektedir.
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz,
EDGÜ OL – Olumludur.**

Metin, “eğer siz bir keşif (ilmi buluş) yaparsanız bu yüzlerce keşfin yapılmasına ön ayal olur” demek istiyor. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.27)

KAMIŞ ARA KALMIŞ – kamışlar arasında (sazlıkta) kalmış olsa bile
TENGRİ UNAMADUK – Tanrı'nın öngördüğü şekle uygun olmayacak tarzda,
ABINÇU KATUN – saygın bir kraliçe
BOLZUN, TİR – gibi olsun, denmektedir.
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz,
EDGÜ OL – olumludur.

Metin, Tanrı'nın Türkler için öngördüğü erdemli yapma şeklinin başkalarında mümkün olmaması halinde bile, kişilere karşı saygınlığımızı yitirmememizi söylüyor. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.31)

KARI YOL TENGRİ MİN – Yaşlılar yolu tanrısıyım,
ŞINUKINGIN SEPER MİN – inlemeleri dindiririm
ÜZÜKİNGİN ULAYIR MİN – ayrılmışları birleştiririm,
İLİĞ İTMIŞ MİN – halkları yarattım
EDGÜSİ BOLZUN, TİRT – olumlu olsun denmektedir
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz.

Metin, “ölümün acıları dindireceğini, birbirlerinden ayrı düşenleri birleştireceğini ve bunun insan yaratılışının güzel bir sonucu olduğunu söylüyor. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.31)

KUL UŞUBİ – Kul, egemenliğinde bulunduğu
BEGİNGERÜ ÖTÜNÜR – beyine rica ederek dilekte bulunur,
UKUZİĞÜN UŞUBİ – akli başında olanlar ise,
TENGRİGERÜ YALBARUR – Tanrı'ya yalvararak dilekte bulunur
ÖZE TENGRİ İŞİDTİ – üzerimizdeki Tanrı işitti
AŞRA KİŞİ BİLTİ – tahttaki kişi bilmelidir, denmektedir
ANÇA BİLİNG – böyle bilin
EDGÜ OL – olumludur.

Metin, milli değil evrensel düşüncenin ön plana çıkarılmasını söylüyor. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.41- 42)

YILKA TEGMİSİĞ YIDITMAYIN – yılına basmış olanları başarısız bırakmayın,
AYKA TEGMİSİĞ ART ATMAYIN – ayına basmış olanları göz ardına atmayın,
EDGÜSİ BOLZUN, TİR – olumlu olsun denmektedir
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz
EDGÜ OL – olumludur.

Metin, çocuklar bir yaştan sonra elde ettikleri başarılarla gelişirler, ancak bir aydan bir yıla kadar olan zaman içinde, onlar daima göz önünde bulundurulmalıdır ve ancak olumlu olan davranışlarına izin verilmelidir diyor. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.45)

BAY ER KONGI ÜRKÜPİN BARMİŞ – Zengin kişinin koyunu ürkerek varmış,
BÖRİKE UŞUKUŞMIŞ BÖRİ AĞZI EMSİMİS – kurtla karşılaşmış, kurdun ağız çare aramış
İSEN TÜKÜL BOLMAMIŞ, TİR – koyun sağ salim olamamış, denilmektedir
ANÇA BİLİNGLER EDGÜ OL – böyle biliniz olumludur

Metin, bir eylemde bulunurken, onun sonucunu da düşünmeliyiz demektir. (Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.25)

Bugün Türklerin %90'ı Müslüman. İslam öncesi Türk tipolojisini, Türk kelimesini bugün de yaşatmak mümkün. Ama Müslüman olarak.

İslam Öncesi / Geçmiş	İslam Sonrası / Bugün
TÜRÖK – Allah'tan geldiğine inanan	TÜRK – Allah'a inanan
İÇÜÜM APAM TÖRÜSİ – Allah'ın yasası	SÜNNETULLAH (Fitratullah) –Allah'ın yasası.
ÖGİS – Nebi İstemi kağan	NEBİ – Hz. Muhammet (as)
TENRİGE UYUĞUR – Tanrı'ya uyumluluk, teslimiyet.	MÜSLÜMAN – Allah'a teslim olan.
ÖKÜK TÜRÜK – imanlı (Rabbani) Türük.	MÜSLÜMAN TÜRK

İslam öncesi Türk tarihine baktığımızda kağanlar, devletlerinin Tanrı'nın devleti, Türklerin de Tanrı'ya uyumlu yaşamak zorunda olduğu inancını taşıyorlardı. Anayasalarına "İçüüm Apam Törüsü", Allah'ın yasası diyor, cennete gitme başarısını elde etmek yani Oğuz olmak için Tanrı'ya uyumlu yaşamının zorunlu olduğunu ifade ediyorlardı.

Bugün Türkistan coğrafyasında Türklerin %90'ı kendini Müslüman olarak ifade etmektedir. Müslüman olarak bugün Allah'a teslimiyet (Müslüman), Allah'ın evrensel yasalarına uyumlu olmakla mümkündür. Geçmişten alacağımız ders, atalarımızın inançlarındaki samimiyeti bizler bugün İslam ile Allah'ın indirdiği, nebi Muhammet (SAV)' in tebliğ ettiği dinde ortaya koymalıyız.

İnanç temelli olan Türk sözcüğüne bir onur payesi verilecekse, bu paye ancak Müslüman Türklerin Allah'a ne kadar teslim (müslim) olabildikleri, Allah'ın evrensel yasalarıyla ne kadar uyumlu yaşadıklarıyla ortaya konabilir. Merkezine iman konulmayan bir Türklükten bahsetmek mümkün değil. Türk kelimesinin etimolojisi bu gerçeği ortaya koyuyor. Ama hangi iman? Geçmişte kalan mı, yoksa bugün elimizde bulunan, Allah'ın indirdiği, Hz. Muhammet (as)ın tebliğ ettiği Kur'an imanı mı? Artık geçmiş geçmişte kalmıştır. Geçmişin hesabı geçmişte yaşayanların üzerindedir. Bugünler de (günümüz) bir gün geçmişte kalacak, bugün yaşayanlarda bugünün hesabını verecekler.

Türk kelimesine ırki, duygusal, kavimi bir bakış açısı varsa, bu bakış açısı veya yüklenen anlam tarihi verilerdeki Türk kelimesiyle örtüşmemektedir. Türk kelimesini kullanarak yeni bir ideal oluşturulmaya çalışılıyor demektir. Bugün Allah, Kur'an, nebi, sünnet, Müslüman, mümin kelimelerini kullanarak bir din oluşturulmaya çalışan tarikat ve cemaatlerin amacı gibi. Kavramlar aynı lakin, amaç aslından saptırılmış.

İçi boş, hamaset amaçlı veya ırki temelli Türküm demenin ne kişinin kendine ne devletine-milletine ne de ahiretine hiçbir faydası olmayacaktır. Türklüğe atalarımızın verdiği önemin bizler sadece içini boşaltmış olup kuru kuruya Türklükten bahsetmiş olacak, geçmişin belgeleriyle günümüz arasında mekik dokuyan duygusallık ve taassup içinde yok olup gideceğiz. Çünkü öldükten sonra milli kimliklerimiz bizi terk eder. Ancak takvada üstün bir Türk milleti kıyamete kadar Allah'ın desteklediği bir millet olur. Allah'ın desteklediği bir millet, tüm dünyaya örnek olan, adaleti dimdik ayakta tutan, mazlumların sevinci, zalimlerin korkusu, dünya insanlığının hakikatleri görmesine katkı sağlayan, ilimde ilerlemiş millet olur. Böyle bir milletin fertlerinin kimliği ancak Allah'ın yüceltmesiyle yücelir. Yani kimliklerimiz bizi yüceltmez ama bizim dik duruşlu oluşumuzla kimliklerimiz yücelir. Yani Müslüman, Allah'a teslim olan Türkün (Allah'tan geldiğine inanan) Türklüğü, teslimiyetindeki samimiyeti kadar hayat bulur.

İsrail oğulları da kendilerinin Allah'ın nebisi Hz. İbrahim (a.s) oğlu İshak soyundan geldikleriyle övünüyorlardı ama geldikleri soy onları kurtarmadı. Biz Türkler, Allah'ın evrensel yasalarına evrensel akılla uyumlu olduğumuz sürece, milli kimliğimiz Türklük, Allah'a teslimiyetimizin samimiyetinden pay sahibi olur. Türk kelimesi tek başına ne bizi kurtarır ne yanlışlarımızı doğrular ne de bizi koruyacak bir sığınak olur. Tersine Türk kelimesinin içini boşaltıp, bir kenara atılmasına sebep oluruz. Oysa doğası gereği her milletin kendini ifade ettiği bir kimliği vardır, olması da gerekir. Ancak milli kimliğimize nasıl baktığımız ve nereye koyduğumuz önemlidir.

“Türkiye” sözcüğünü bu doğrultuda anlamlandırırsak, “Allah'tan geldiklerine inananların ülkesi”, demektir. Allah'a inanmak yetmez, inanmanın yanında güvenmek gerekir. Güvenmek ise teslimiyettir. Türklük ancak Allah'a teslimiyetle onurlanır. Müslümanın teslimiyeti ise direk Allah'adır. Din adına ne kişilere ne mezheplere ne de cemaat ve tarikatlaradır.

“Allah'tan geldiğine inanan (Türk)”, sadece kendini yaratana bağlı olur, bundan dolayı hür kalplidir. Dünyayı, din adına kişileri, cemaat ve tarikatları kendini yaratanın önüne alan kişinin hür kalpli olması düşünülemez.

Türk kelimesini inanç temelli (aslı gibi) ifade eder, Allah'a teslimiyetin bir ifadesi olarak düşünüldüğü sürece sıkıntı olmaz, evrensel yasalara karşı yükümlülüklerimizi iyi işlerle donattığımız sürece de hem dünya hayatında hem de ahiret hayatında mutlu geriye güzel miraslar bırakan bir Türk milleti oluruz.

Yaratılırken hangi milletten olacağımız bize sorulmadı. Öldüğümüz zaman da milli kimliğimizle, unvanlarımızla veya mensup olduğumuz soyumuzla varlık bulmayacağız. Allah tüm milletlerin fertlerine ikramlarında iltimaslı davranmadı. Sadece indirdiği dininde samimi olanlara hem dünya hem ahiret müjdesini nebisi Muhammet (a.s) ile tebliğ ettirdi. Türklük bizi yüceltmez, ama bizim imanımızla, Allah'a yakınlığımızla Türklük onurdan paye alır. Tercih Türküm diyenlerindir. Bende Müslüman Türküm ve Türk tarihinde ki kağanlarla onur duyuyorum. Ama şunu iyi biliyorum ki bir ferdin veya bir milletin kurtuluşu sadece Allah'ın dininde yürümekle mümkündür.

İstemi Kağan için urkunca nebi kelimesi kullanılıyor olsa da bir ihtimal resul (elçi) de olabilir.

NEBİ (Peygamber)

Nebi, “değeri Allah tarafından yükseltilmiş zat”tır. Allah, En'am 83 ve devamında, Nuh'tan İsa (a.s)'a kadar 18 nebinin adını saymış ve şöyle demiştir:

“Babalarından, soylarından ve kardeşlerinden de seçtik ve doğru yolu gösterdik.” (En'am 6/87)

Sayılarının 124 bin kadar olduğu rivayet edilen nebilerden her biri, bu 18 nebinin ya babaları, ya kardeşleri, ya da soylarından gelenlerdir. Sonra Allah Teala şöyle demiştir:

“Onlar, kendilerine kitap, hüküm (hikmet) ve nebilik verdiğimiz kimselerdir. (En'am 6/89)

Demek ki, Adem aleyhisselamdan son nebiye kadar hepsine kitap ve hikmet verilmiştir. Aşağıdaki ayetlerde nebilere kitap indirildiği bildirilmektedir.:

“İnsanlar tek bir topluluktu. Sonra Allah onlara, müjde veren ve uyarıda bulunan nebiler gönderdi. Onlarla birlikte hep doğruları gösteren kitap da indirdi ki, ayrılığa düştükleri konularda insanlar arasında o kitap hükümsin...”(Bakara2/213)

Nebilere verilen kitaplardan her biri bize verilenle aynı içeriktedir. Allah Teala şöyle demiştir:
“Allah, Nuh’a hangi görevi yüklemişse onu sizin için bu dinin şeriatı yapmıştır. Sana vahyettiğimiz, İbrahim’e, Musa’ya ve İsa’ya emrettiğimiz şudur: Bu dini ayakta tutun, onda ayrılığa düşmeyin.” (Şura 42/13)

NEBİ OLAN RESUL

Resul, kendinden bir şey katmadan birinin sözünü diğerine ulaştırmakla görevli kişidir. Türkçede ona elçi denir. Her nebi, kendine verilen kitabı, insanlara ulaştırmakla görevli olduğu için aynı zamanda resuldür. Kur’an onlara, nebi olan resul demiştir. Daha sonra görüleceği gibi nebi olmayan resullerde vardır. Allah Teala şöyle demiştir:

“Bu kitapta Musa’ya da anlat. O, yürekten bağlanmıştı; nebi olan resul idi.” (Meryem 19/51)

“Bu kitapta İsmail’i de anlat. O, sözünü tutmuştu; nebi olan resul idi.” (Meryem 19/54)

Allah resullerin görevleriyle ilgili olarak şöyle demiştir:

“Resullere apaçık tebliğden başka ne düşer.” (Nahl 16/35)

“Ey resul! Rabbinden sana ne indirilmişse onu tebliğ et, bunu yapmazsan onun resulü olma görevini yapmamış olursun.” (Maide 5/67)

NEBİ OLMAYAN RESUL

Resul, kendinden bir şey katmadan birinin sözünü diğerine ulaştırmakla görevli kişi olduğu için Allah’ın sözlerini ulaştırarak Allah resulü, başkasının sözlerini ulaştıranda onun resulü olur. Mesela Mısır meliki, Yusuf aleyhisselama bir resul göndermişti. İlgili ayet şöyledir:

“Melikin resulü geldiğinde Yusuf dedi ki: “Efendine dön de sor bakalım, ellerini kesen kadınların derdi neymiş?...” (Yusuf 12/50)

Nebiye inmiş ayetleri tebliğ ile görevli elçilerde (resuller) vardır. Şu ayetler, ondan bahseder:

“Nuh kavmi resulleri yalanladı.” (Şura 26/105)

“Ad kavmi resulleri yalanladı.” (Şura 26/123)

Nuh kavmine sadece Nuh aleyhisselam, Ad’a Hud aleyhisselam nebi-resul olarak gönderilmişti. Diğer resuller, o iki nebiye inen ayetleri tebliğ edenlerden başkası değildir. (Bayındır, A. 2015, Kitap ve Hikmet dergisi s,2-3-6)

Bitik taşı belge olarak kabul edersek, İstemi Kağan Allah’ın nebisi (peygamberi) veya elçisi idiyse, Türkistan halkları için Türok-Türük-Türk kelimesini kullanmasını önemsemeli düşüncesindeyim. Çünkü Allah’ın nebileri Allah’ın razı olmayacağı, Allah’ın evrensel yasalarına aykırı bir kelimeyi ne kullanırlar ne de topluluklara tavsiye derler. Kur’an’ da anılan tüm nebi-resuller ve resuller bu hassasiyeti göstermişlerdir. Duygusallıkla irki, kavimi, ayırıcı kelime ve davranışlarda değil tersine Allah adı altında bir araya getirici, toparlayıcı olmuşlardır. Türk kelimesi de inanç temelli olduğuna ve İstemi Kağan ortaya koyduğuna göre, bu kelime bugün de Kur’an’a aykırı bir kelime olamaz. Müslüman kelimesiyle bir arada kullanınca da inanç temelli iki kavram birbirini pekiştirir diye düşünüyorum.

Ayrıca Allah, tüm milletlere muhakkak bir elçi uyarıcı göndermiştir.

Fatır Suresi 24. Ayet;

“Ya Muhammed, seninle o gerçeği (Kur’ân’ı), müjdeci ve uyarıcı olası diye gönderdik. Her ümmetin geçmişinde bir uyarıcı, kesin vardır.”

İsra Suresi 15. Ayet;

“Kim yola gelse kendi için gelir. Kim de sapsa kendi aleyhine sapar. Kimse kimsenin günahını çekmez. Bir elçi gönderinceye kadar kimseye azap etmeyiz.”

Nahl Suresi 36. Ve 63. Ayetler;

“Her millete bir elçi gönderdik; “Allah’a kul olun ve azgınlardan uzak durun!” diye. Sonra onlardan bir kısmına Allah hidâyet nasip etti, bir kısmı da sapıklığı hak etti. Yeryüzünde gezin dolaşın da o yalancılardan sonu ne olmuş bir görün.”

“Allah’a andolsun, senden önceki ümmetlere peygamberler gönderdik. Fakat şeytan onlara işlerini güzel gösterdi. O, bugün de onların dostudur ve onlar için elem dolu bir azap vardır.”

İbrahim suresi 4. Ayet;

“Biz, her elçiyi kendi toplumunun dili ile gönderdik ki onlara iyice açıklasın. Bundan sonra Allah dileyenin sapıklıkta bırakır, dileyenin de yola getirir. Güçlü olan O, doğru karar veren O’dur.”

İstemi Kağan Allah’ın nebisi idiyse ne tür hükümler getirmiştir?

Şura Suresi 42. Ayet;

“Allah, Nuh’a hangi görevi yüklemişse onu sizin için bu dinin şeriatı yapmıştır. Sana vahyettiğimiz, İbrahim’e, Musa’ya ve İsa’ya emrettiğimiz şudur: Bu dini ayakta tutun, onda ayrılığa düşmeyin.”

Yani Hz. Nuh’tan, Muhammet (as)’a kadar tüm nebi-resuller ve resuller Allah’ın tek dinini tebliği etmişlerdir. Bu dinin en birinci hükmü Allah’a ortak koşmamak, Allah ile kul arasına hiçbir şeyi aracı koymamaktır. İstemi Kağan’ın da bu noktada bir olan Allah inancıyla beraber herhangi bir şeyi, insan, melek, ruh veya başka bir şeyi aracı kılmadığına bakmak gerek. Bunu da bugüne kadar gelmiş olan belgelerdeki metinlerden anlayabiliriz. Özellikle İstemi Kağan’ın ölümünden sonra sapma olmuş mu ona da bakmak gerekir.

Her nebinin ümmeti olduğuna göre İstemi Kağan, ümmet kelimesinin anlam karşılığı urkunca Türök-Türük kelimesini kullanmış olabilir mi? Yani Allah inancına, imanına sahip OK-ON’lara inanç temelli Türök-Türük kavramını uygun görmüş, “ümmet” anlamında Türök-Türük kelimesini kullanmış olabilir mi? Bugün İslam olanlar olmayanlar ayrımı Müslüman kelimesiyle ifade edildiğine göre, o dönemde bu ayrımı İstemi kağan Türök-Türük-Türk kelimesiyle ifade etmiş olabilir mi? Tabi bunların hepsi birer varsayım ama gerçek olan Türök-Türük-Türk kelimesinin etnik değil, inanç temelli bir kelime olduğudur.

Tüm nebilerin ölümünden sonra sapma olduğunu Kur’an’dan öğreniyoruz. Hz. Nuh’un, Hz. İbrahim’in, Hz. Musa’nın, Hz. İsa’nın ölümünden sonra sapmalar olmuş, Allah’a ortak koşma gelenek haline gelmiş. Allah’a imanda herhangi bir sıkıntı yok. Herkes Allah’a inanıyor, herkes dindar, herkes Allah’a yakın olma çabasında. Ancak yöntem Allah’a ulaştıracak araçların, mürşitlerin kul ile Allah arasına ikame edilmesiyle sapma gösteriyor. Bundan dolayı Kur’an Allah’ın varlığını ispat noktasında değil, Allah’a şirk konusunu yüzlerce kez ele alıyor. Çünkü Allah’ın varlığını inkar etmek gibi bir sıkıntı yok. Ebucehil dahil Muhammet (as)’a karşı çıkanların hepsi kendini dindar kabul ediyor, Hz. İbrahim soyundan geldiklerini övünç ve ayrıcalık unsuru olarak görüyorlardı.

“İnsanların çoğu, nebilerinin arkasından yanlış yola girmişlerdir. Allah Teala şöyle demiştir:”

“Nebilerinin arkasından gelenler namazı ihmal edip arzularına uydular. Onlar yakında yanlış kurgularıyla yüzleşeceklerdir. İçlerinden inanarak tevbe etmiş ve iyi iş yapmış olanlar cennete girecekler ve tek bir haksızlığa uğramayacaklardır.” (Meryem 19/59-60)

“Aynı durum Müslümanlarda da olmuştur. Allah Teala, Muhammet Aleyhisselamin ahirette şu sözü söyleyeceğini bildirmiştir:”

“Elçiniz diyecek ki, “Ya Rabbi, benim halkım bu Kur’an’ı kendilerinden uzak tutular.” (Furkan 25/30) (Bayındır, A. 2015, Kitap ve Hikmet Dergisi, s.1)

Ögis (nebi) İstemi Kağan’ın ölümünden sonra gelenler Türk adını taşımakla beraber, Allah’ın yolundan sapmalar olmuş mudur? Olmamıştır demek mümkün değil. Yoksa İsa (a.s) gelmez ve Muhammet (sav) son nebi-resul, Kur’an ise son kitap olmazdı.

Bugün elimizde Kur’an ve Muhammet (a.s)’in sahih hadisleri olduğu halde, Muhammet (a.s)’in vefatından sonra Müslümanlar ne hale gelmiş ve bugün ne haldeler? Bugün İslam dünyasının ne halde olduğu konusunda çok şeyler söylemeye gerek yok. İstatistiklere göre dünyada en çok okunan kitap Kur’an, anlamadan okunan kitap da Kur’an. Anlamadığınız bir kitabı okur musunuz? Yanıt belli, “hayır”. Ama bu haksızlığın yapıldığı tek kitap Kur’an-ı Kerim’ dir. Hiçbir delili olmamakla beraber anlamadan okunarak Kur’an’dan sevap kazanma inancı maalesef Müslüman dünyasında bir gelenek ve kolay bir sevap kazanma ritüeli. Buna benzer delili olmayan, mezheplerin ittifak ettiği birçok konu Kur’an’a ve Muhammet (a.s)’in uygulamalarına aykırı olduğu halde icma-kiyas adı altında ittifak edilerek din olarak hala yürütülmektedir. Kur’an terminolojileri kullanılarak Allah’ın dinine taban tabana zıt bir çok fetva ile oluşturulmuş dinin egemenliği İslam aleminde varlığını sürdürmekte.

Elimizde Allah’ın söz vererek koruduğu Kur’an olduğu halde bugün Müslümanlar bu haldeyse, İstemi, Kağan’ın nebi-resul veya resul olarak getirdiği Allah’ın hükümleri, ölümünden sonra ne hale gelmiş olabilir? Buna bir bakalım. Özellikle Irak Bitig kitabından alıntılar yapacağım.

BEG ER OYUN ATINGIRU BARMİŞ – Beyi tanrısına eriştirecek olan düşünce, atılarak (vücuttan) tanrısına varmış.

AK BİSİ KULUNLAMIŞ – Ak topluluğunu devam ettirebilmiş.

ALTUN AT-OY OĞULUĞ – Yetkili at-oy verasetini,

OD-OĞ URLIK OYIRA OĞ-OY İT BASING – muzaffer insan soyundan bir kişi (ölenin oğlu) olan başkan

ÖRÜ BARMİŞ – elde etmiş.

ÜRÜNG İN ÖGİNİ UB UTULAMIŞ ALTUN – ölenin şerefi dolayısıyla tanrının bahsettiği yetkiyle,

BUDILLIK, BUĞ URALIK OYRAĞAY – milleti, BUĞ’u defnetmek için oylama merasimine,

BİNGERÜ KELMİŞ ÜÇÜNÇ – binlerce gelmiş olduğu için,

KUNÇUYI URILINMIŞ – ahirete gitmesi için ateşe vurulmuş.

BEGİLİK YIRAĞAY TİR – beyliğin uzaklaşması denilen

MENGİLİG BEG ER-ERİM İS – ebedi beylik ruhu

ANGİĞ EDGÜ OL – olumlu bir hadisedir.

Metin, AT-İL (ahirete atılma-gitme inancına sahip halk) geleneklerini dile getiriyor. Bu geleneklere göre, hakan öldükten sonra yerine oğlu geçer. Diğer taraftan, ölmüş olan hakan halk oyu ile (yani, halkın tanrıya verdiği teminat [ant] sayesinde/helalleşme) tanrısına geçebilmiş (yani tanrı ile bütünleşebilmiş) olduğundan, onun oğlu da, (gökteki) babasının yardımı sayesinde başarılı olacaktır, deniliyor.

ODUĞLI ATUNG – Zafer namdarı (mareşal),
OZLI ARIT ÖZE – ozmalı olarak arımak üzere,
UŞ-OKIŞ EMİS ERMİŞ – hükümdar gibi kabul olunarak ermiş olunuyor.
ODIĞING UKARINI – bu hal bize zafer gereğini
OYUR ULIM US – düşünmüş olan ulu yüce tanrının,
ATUNG OZUNG – namdarı gibi ozmak suretiyle
OZIĞI UŞINIM İS ETİR – ozmuş olan kağanımızı yadettirir
ANÇA BİLİNG – böyle biliniz,
UYUBLIK OL – amaca hizmettir

Metnimiz, mareşallerin de tıpkı tanrının yeryüzündeki temsilcisi kağanlar gibi cennete ulaşacaklarını dile getiriyor.

TENGRİLİĞ UKUR ATİĞA – Tanrıyla özdeşleşme adına,
OYURTA-KILMIŞ OYIĞLIĞ – matuf düşünceli olmak üzere,
OKUM İÇ BULUNGIN – OK mensubu cemaatin
OY OZ OYU TİRİLMİŞ – aklın ozması için toplanmış olduğu
ÖLÜMDE OZMUŞ, TİR – ölüm hali ozar deniliyor
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz

Metin, ölüm halinin Tanrıya ozabilmesi için OK cemaatinin teminatı (bir anlamda helallik vermesi) gerektiği söyleniyor. Türk hakanlarının öldükten sonra tanrıya kavuşabilmeleri için kendi cemaatinin ANT denen onayını yani helalliğini alabilmesi gereklidir.

OZ(MAK): Geçmek, geçerek yer almak.

NOT: Bu kelime aynı anlam ve aynı söylenişle Japoncada da kullanılmaktadır. Japonlar Altay Türklerinin torunlarıdır. Antalya’da Akdeniz Üniversitesinde 20-22.07. 2015 tarihinde düzenlenen “Altay Toplulukları Sempozyumun’ da Japon ve Koreli bilim adamları tarafından da kabul edilmiştir.

ÖĞİS (NEBİ [peygamber])

ÖZE ATUMIN TURDI UŞRA – kadir ismim namına hüküm süren yönetimde,
OT-OZ TURDI OK-UŞ OĞI UÇA AZTI – OT-OZ üzerinde hüküm sürdü. OK hükümdarı liderliğine bağlı oldu.
KIYİK OĞLI BÜ-ÖG İT ERÜ, AZTI – Onun yabancı temsilcisi kendine BÜ-ÖG etkili gücü eriştikten sonra bağlı oldu.
KİŞİ OĞLI YORİYU, AZITI OYUNA – Kişi oğlu tanrıya bağlı olmak üzere
TENGRİ KUTINTA ÜÇÜNÇ YILTA – tanrı kutunda üçüncü (Bars yılı) yılda,
KOP, ESİN TÜKEL KÖRÜSMİS – evet, ruhu üzerinde etraflı görüşülmüş bulunan,
KOP, ÖGİRİR İSİBİN ÖR ETİR – evet, tanrıya refere edilen ruhu nakil etmiş bulunuyor
ANÇA BİLİNGLER – böyle biliniz
EDGÜ OL – olumludur.

OT-OZ: Ateş aracılığı ile tanrıya geçme.

BÜ-ÖG: Bü halkı hükümdarı

OYIMA ER OĞLININ KİSİSİN AT-OTUĞ – Düşünülene erişme öbür dünya kişisinin (ölünün) ateşte yakılması,
URUPAN OŞ-İÇ OYIĞ ALIP BARMİŞ – hakkında hüküm veren, yapılandırma düşüncesiyle alıp (mezara) varmış.

OĞLIN KİSİSİN OT-OZMADUK OYINA– öbür dünya kişisinin (ölünün),ateş ile ozmamış olacağı düşüncesiyle,
OTUK OZUN BOŞ KUNG UTMIŞ OĞLI – durağan mezar (piramit) kazanmış vekilinin (tanrı vekili-kağan),

OY-UTUZI KOP, ÖGİRİR, TİR – misyonerliğini evet, ilan eder, denmektedir.

ANÇA BİLİNGLER, EDGÜ OL – böyle biliniz, olumludur.

(Mirşan, K. 2007, At-Oy Ögüntün Eminis, s.10-11-14-15-16-19-25-26)

Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür. Sayın Prof. Dr. Kazım Mirşan'dan alıntılar yaptığım "Irak Bitig" kitabı, İstemi Kağan'ın ölümünden (M.Ö 772) 250 yıl sonra yazılmıştır. Bu kitabın içinde Allah'ın evrensel yasalarına (fitratullah), dinine aykırı olmayan, yararlı öğretiler olmasına karşın tamamen aykırı öğretiler de yer almaktadır.

Yazıtlarda bahis olduğu gibi İstemi Kağan bir nebi-resul veya resul idiye, Allah'ın dinine aykırı hükümler tebliğ etmeyeceğine göre, yukarıdaki öğretilerden anlıyoruz ki, tebliğ ettiklerinin içinde doğru olanlar olduğu gibi temel tevhit inancı da bozulmuş. Yazıtlarda, belgelerde çokça Urkunca (Göktürkçe[!]) Allah veya Tanrı veyahut tengricilik, göktengri denmesi inançlarının doğru olduğu anlamına gelmez. Allah'a ortak koşmanın var olduğu bir din Allah'ın dini değildir.

Bakara suresi 285. Ayet:

"Bu Elçi, Rabbinden kendine indirilene inanmıştır. Müminler de öyle. Her biri Allah'a, meleklerine, kitaplarına ve elçilerine inanmıştır. "Onun elçileri arasında bir ayırım yapmayız" derler. Şunu da söylerler: "İşittik ve boyun eğdik! Bağışla bizi ey Rabbimiz! Dönüş sanadır!"

İstemi Kağan Allah'ın nebi-resulü veya resulü idiye Allah'ın yukarıdaki ayetine göre ancak iman ederiz. İmanın gereği ise Allah'ın elçileri arasında herhangi bir ayırım yapmadan iman etmektir.

İstemi Kağan'ın ortaya koyduğu Türök-Türük-Türk kavramının da millet adı olarak kullanılmasında dinimiz açısından da sakıncası yoktur, hatta inanç temelli olmasından dolayı da onur vericidir. Türk kelimesinin anlamı neydi? Allah'tan geldiğine inanan, Kur'an ayetinde karşılığı nedir? "Biz, Allah'a aitiz. Zaten, ona döneceğiz." (Bakara, 2/156)

Allah'tan geldiğine inanan kişinin sahibi kimdir? Elbette Allah'tır ve yukarıdaki ayetin sonunda belirtildiği gibi mutlaka sahibine dönecektir. Bu Allah'ın evrensel bir kanunudur. Bu evrensel kanunun millet adı olarak kullanılması da elbette onur vermektedir. Müslüman kelimesiyle birlikte kullanınca, Allah'ın bu kanununa teslim olan bir millet anlamı olur ki, bunu reddetmek doğru olmaz.

"Müslüman Türk" kelimesini biraz daha açarsak, Allah'tan geldiğine inanan ve teslim olan kişi demektir bence. Bundan dolayı, Türk kelimesini etnik gösterip, karşısına başka bir etnik kökenli aidiyeti koyarak savaştırmak ya bilgisizlikten ya ırkçılıktan ya da dinde duygusallık ve taassuptan kaynaklanır. Bilgisizlik anlaşılabilir, hoş görülebilir ama ırkçılık ve taassuba anlayış gösterilmez çünkü arkasında art niyet olur.

Sonuç olarak, Türk kelimesini siyasi argümanların içine sıkıştırmak, etnik temele oturtmak, Allah'ın dinine karşı göstermek doğru bir davranış değildir.

Ülkemizde birbirleriyle savaştırılan ayrımcılığa zemin oluşturulan kavramları ele almak istiyorum.

Kavim, dil ve kültür birliği olan ve ortak menfaatleri bulunan insan topluluğu anlamına gelir.

Kavmiyetçilik, mensubu bulunduğu kavme bağlı olma ve ona arka çıkma anlamına gelir.

Milllet, aynı topraklar üzerinde yaşayan, aynı kökten gelen, ortak tarihleri, kültürleri ve gelenekleri olan çoğu kez aynı dili konuşan insan topluluğudur.

Milliyetçilik, ulusal çıkarları, o ulusu oluşturan sınıfların ve grupların ya da diğer ulusların çıkarlarına tercih eden siyasi düşünce.

Ümmet, aralarında din bağıyla birbirine bağlı bulunan topluluk.

Ümmetçilik, din bağıını diğer bağlardan üstün tutma.

Bu kavramlardan her biri kendi sınırları içinde kaldığı sürece güzeldir. Kötü olan aşırılığa kaçmaktır. Bir kişinin annesini babasını ve akrabasını sevmesi, onları koruyup kollaması nasıl övülecek bir davranışsa kavmini ve milletini sevmesi, onların yararları için çalışması da o derece övülecek bir davranıştır. Nasıl ki, akrabayı sevmek, onların kötülüklerine arka çıkmayı, zulüm ve haksızlıklarına yardımcı olmayı gerektirmiyorsa kavmiyetçi veya milliyetçi olmak da bunların yapmış oldukları veya yapılabilecekleri haksızlık ve zulme arka çıkmayı gerektirmez.

İslam ümmetine mensup olmak Allah'ın emir ve yasaklarının ve Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'in uygulamalarını temel almayı ve bu yolda gayret göstermeyi gerektirir. Normal sınırları içindeki kavmiyetçilik ve milliyetçiliğin Müslümanlıkla çatışan bir yanı olmaz. Eğer varsa aşırılığa gidiliyor demektir. (Fetva.net)

Yukarıdaki tüm tanımların içine "Türk" kelimesini yerleştirdiğimizde anlam bakımından muhalefet oluşturacak, aykırı bir yönü var mıdır?

Ben de bir milliyetçilik tanımı ortaya koymak istiyorum;

(Milliyetçilik, ulusal ve uluslararası alanda, dünya tarihi içinde varlığını, tarihi kimliği ve diliyle bağlarını koparmadan sürdüren; milletinin çıkarlarını, başka milletlerin çıkarlarına tercih ederken adaleti şiar edinen milletinin sosyal, ekonomik, eğitim, sağlık gereksinimlerini üst düzey hizmet anlayışıyla sağlayan; özgür düşünceyi destekleyen ve girişimci projelere değer veren; inançların özgürce yaşanmasını sağlayan; içte ve dışta ulusal güvenliği tehdit eden tüm unsurlara karşı güçlü güvenlik kollarına ve sistemine sahip olmayı hedefleyen, tüm bunları evrensel akılla yapabilme kabiliyetine sahip siyasi ülküdür.) Diyorum.

ÖĞİS İstemi Kağan'a gelince, miras bıraktığı Türök-Türük-Türk kelimesi bugünlere kadar gelmiş, millet adı olarak dünyada varlığını sürdürüyor ise de kendisinin ölümünden sonraki İslam öncesi Türklerin inanç sistemi de, İncilin, Tevrat'ın tahrifata (bir şeyin aslını bozma, değiştirme) uğradığı gibi tahrifata uğramış veya yok olmuştur. Sonrasında gelen nebi-resul Allah'ın, misliyle (aynısıyla) ya da daha hayırlı hükümlerini tekrar ümmetine hatırlatmıştır.

Allah'ın kitaplarına inanıyoruz, çünkü Kur'an da bu kitaplarda yer alan asli hükümlerin varlığını da görüyoruz. ÖĞİS İstemi Kağan'dan bir kitap elimizde olmayıp getirdiği hükümlerden nesh edilenler olsa da (Allah bilir) son kitabımız Kur'an' da Hz. Nuh'tan itibaren nebi-resullere indiren hükümler, yasalar yer almaktadır. İstemi Kağan'ın tebliğ ettiği Allah'ın hükümleri, İncilin, Tevrat'ın asli hükümlerinin Kur'an'da yer aldığı gibi yer aldığını düşünüyorum. O zaman Allah'ın, nebimiz Muhammet (a.s) ile indirdiği tüm ayetlerine iman etmek ve gereğini yapmak yeterlidir.

Ögis İstemi Kağan, bitik taşta yer aldığı gibi Allah'ın nebi-resulü veya resulü idiye, Allah'ın emri olan nebilere (peygamberlere) imanın içinde İstemi Kağan yerini alır. Artık Allah'ın son kitabı Kur'an, bunu tebliğ eden nebimiz Muhammet (a.s) da son nebi-resuldür. İnanan bu hakikate inanır, inanmayan serbesttir.

İnanmak kalp ile dir. Çünkü kalplerin yüzü Allah'a dönüktür. Benim niyetim kavramlara yüklenen yanlış anlamların, insanları bölen, ayrıştıran algılara zemin hazırlamamasına küçük bir katkı sağlamaktır. İkna etmek görevimiz değil, doğruları ortaya koymaktır. Art niyetli insanların oyununun bitmesini dileyerek, doğru bilgileri paylaşmaktır.

15 Aralık 2016

Nihat Yiğit